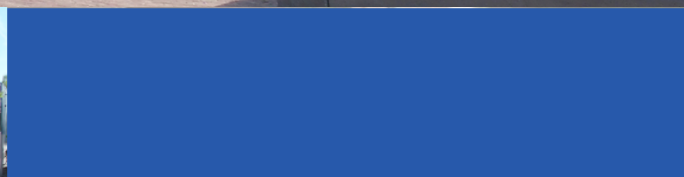

Gemeente **Heerde**

Dekkingsplan

→ www.heerde.nl

Wat gaan we nog doen?

Dekkingsplan

In de Perspectiefnota 2026 e.v. hebben wij u onze doorkijk gegeven van de financiële situatie voor de komende jaren 2026-2029. Sprake was van een tekort voor alle jaargangen. Wel concludeerden we dat de tekorten voor 2026 en 2027 waren te overzien, terwijl voor de ravijnjaren 2028 e.v. de jaarlijkse tekorten fors waren en dat nog sprake was van veel financiële onzekerheid.

Daarom hebben wij uw raad voorgesteld om ten behoeve van de Programmabegroting 2026 e.v. te gaan voor het sluitend maken van de jaargangen 2026 en 2027 en voor de jaren nadien de financiële ontwikkelingen (van het Rijk) af te wachten. Een sluitende Programmabegroting 2026 is bovendien voor onze financieel toezichthouder (provincie) toereikend.

Het geschetste financieel meerjarenperspectief zag er voor het zomerreces als volgt uit (bedragen *1.000):

	2026	2027	2028	2029
Totaal	151	298	1.968	p.m.

De cijfers in de Perspectiefnota 2026-2029 waren nog niet volledig en definitief. Zoals gebruikelijk waren de navolgende ontwikkelingen nog niet meegenomen in de perspectiefnota; die worden pas verwerkt in de Programmabegroting 2026-2029:

- Uitkomst Meicirculaire 2025;
- Doorrekening personeelsstaat 2026;
- Doorrekening meerjareninvesteringsplan 2026;
- Laatste financiële actualisaties.

Gelet hierop hadden wij uw raad gevraagd bij de behandeling van de perspectiefnota nog geen harde budgettaire keuzes te maken, maar die keuzes te verschuiven naar de programmabegroting omdat dan alle cijfers definitief zijn en aldus het financiële beeld compleet is. Wel hadden wij uw raad gevraagd voor de eventueel te maken keuzes alvast uw opvatting en voorkeuren aan ons mee te geven.

Ondertussen zijn alle cijfers beschikbaar gekomen en verwerkt in het meerjarenperspectief. Daarmee ziet het geactualiseerde meerjarenperspectief er als volgt uit:

Omschrijving	Perspectiefnota			
	2026	2027	2028	2029
Saldo Programmabegroting 2025-2028	-325	88	383	
Mutaties Septembecirculaire 2024	-641	-692	-762	
Voorjaarsnota 2025 Rijk	-1.658	-1.643	-499	
Herverdeeleffect Gemeentefonds	0	285	570	
Meicirculaire 2025	171	198	-223	
Meicirculaire taakmutaties	-39	-28	-28	
Reiskosten woon-werk	90	120	150	
Actualisatie salarissen / indexeringen	-98	-96	73	
Actualisatie investeringen (bestaand en nieuw)	-103	-190	-27	
Beschikbaar	-2.603	-1.958	-363	
Totaal categorie 1	108	101	123	
Totaal categorie 2	0	0	0	
Totaal categorie 3	1.754	1.401	1.394	
Subtotaal	-741	-456	1.154	
Totaal categorie 4a	306	206	206	
Totaal categorie 4b	276	276	276	
Totaal categorie 4c	333	278	278	
Totaal	172	302	1.913	2.390

Toelichting

- Alle zwarte cijfers zijn identiek aan de cijfers in de perspectiefnota (met uitzondering van 'Totaal' onder de streep);
- Alle rode cijfers zijn nieuw en worden als volgt toegelicht:
 - o Meicirculaire: in de regel 'Voorjaarsnota 2025 Rijk' was een inschatting gemaakt van het effect van de meicirculaire. In deze regels is die inschatting -na ontvangst van de Meicirculaire 2025- gecorrigeerd.
 - o Reiskosten woon-werk: recent is de nieuwe CAO bekend geworden. Hierin is bepaald dat werkgevers (gemeenten) gehouden worden een reiskostenregeling voor het personeel in te voeren. Momenteel kennen wij enkel een fiscale uitruilfaciliteit die ons als werkgever niets kost. Het gesprek met de vakbonden is gaande. Onze inzet is te gaan voor een beperkte regeling met ingroeimodel. Het geraamde budgettaire effect is in deze regel weergegeven.
 - o Actualisatie salarissen/indexeringen: jaarlijks ramen wij een bepaald percentage voor prijs- en loonontwikkeling. De daadwerkelijke loonontwikkeling valt lager uit dan geraamd hetgeen leidt tot een budgettair voordeel. (Daartegenover kunnen de meerkosten uit reiskosten als secundaire arbeidsvoorwaarde geplaatst worden).
 - o Actualisatie investeringen: jaarlijks wordt het MJIP (meerjareninvesteringsplan) geactualiseerd. Doordat enkele grote investeringen later gereedgekomen dan vooraf was voorzien (bijv. MFA Wapenveld, schoolgebouwen) verschuiven de daaruit voortvloeiende kapitaalslasten. Dit heeft een gunstig budgettair effect op onze exploitatie.

Conclusie

Wij concluderen dat ook na verwerking van de laatste ontwikkelingen en cijfers er nog altijd sprake is van een jaarlijks tekort; ook voor de jaren 2026 en 2027. Deze conclusie verdient nuancering doordat in de jaarlijkse saldi ook alle nieuwe beleidswensen (categorie 4a, 4b en 4c) zijn meegenomen. Zonder die nieuwe beleidswensen zou er voor 2026 en 2027 sprake zijn van een overschot oftewel tijdelijke vrije ruimte. Een conclusie die ook al in de perspectiefnota was verwoord.

Om voor 2026 en 2027 tot een sluitende begroting te komen, zullen er dus keuzes gemaakt moeten worden. Ons college spreekt daarbij niet over bezuinigingen, maar over het niet honoreren van alle nieuwe beleidswensen. Uw raad heeft op ons verzoek tijdens de algemene beschouwingen uitgebreid gedebatteerd over uw voorkeuren en denkrichtingen. Wij hebben de uitkomsten ook betrokken bij onze keuzes.

Onze keuzes

Wij hebben met uw raad afgesproken om met een sluitende begroting voor de jaren 2026 en 2027 te komen. Tijdens voornoemd debat ging het vooral over twee beleidswensen: de kwaliteit van de openbare ruimte versus het sociaal domein (continueren ondersteunende functies). Met inachtneming van uw opvattingen, komen wij tot de volgende afwegingen.

Ten behoeve van een hogere kwaliteit van de openbare ruimte worden er extra structurele kosten geraamd van €180.000,- per jaar (onder **categorie 4c**). Wij stellen evenwel vast dat uw raad in de komende bestuursperiode ook het zgn. IBOR (integraal beleidsplan openbare ruimte) ter besluitvorming zal worden aangeboden. Aan de hand van dit IBOR zal bestuurlijk een inhoudelijke discussie worden gevoerd over o.a. de kwaliteit van onze openbare ruimte. Ons college acht het derhalve te prematuur en niet zuiver om vooruitlopend op de uitkomst van die inhoudelijke discussie nu al substantiële meerkosten te ramen. Om die reden hebben wij deze meerkosten voor 2026 en 2027 op p.m. gezet.

De kostenontwikkeling in het sociaal domein baart ons allen zorgen. Tijdens de behandeling van de perspectiefnota gaf ook uw raad daarvan blijk. Dit heeft o.a. geresulteerd in de toezegging om in het voorjaar 2026 met uw raad ons te verdiepen in deze kostenontwikkeling. Uiteraard is daarbij ook de rol van het Rijk een factor van belang. Vooralsnog komt het Rijk gemeenten t/m 2027 financieel tegemoet in o.a. de kosten jeugd. Vanaf 2028 is die situatie evenwel hoogst onzeker: neemt het Rijk blijvende verantwoordelijkheid voor een toereikende bekostiging? Het zal aan het nieuwe kabinet zijn hierop met een antwoord te komen.

Onder **categorie 4b** is de beleidswens opgenomen tot extra functies in het sociaal domein. Het gaat in totaal om €216.000,- per jaar en betreft een continuering van het Uitvoeringsprogramma college van de afgelopen 4 jaren.

Gelet op alle onzekerheden willen wij niet op voorhand deze beleidswens structureel toekennen. Eerst willen wij de verdere verdieping met uw raad afwachten, alsook de ontwikkelingen op Rijksniveau. In feite past ons college hierbij dezelfde redenering toe als bij de beleidswens openbare ruimte: niet financieel vooruitlopen op inhoudelijke afwegingen die nog volgen.

Wel stellen we voor deze extra functies tijdelijk gedurende 2026 en 2027 te verlengen en de kosten ten laste te brengen van de bestemmingsreserve Uitvoeringsprogramma college (die daarvoor toereikend is).

Om u een goed totaalbeeld te geven zijn de overzichten met de beleidswensen uit categorie 4a, 4b en 4c nogmaals hieronder opgenomen. Hierin zijn bovenstaande aanpassingen al in verwerkt:

Omschrijving (categorie 4a; mutaties met college- en raadsbesluiten)	2025	2026	2027	2028
Mobiliteitsplan (collegebesluit 24 maart 2025)		100	100	100
Uitvoeringsagenda Omgevingskwaliteit en Erfgoed (collegebesluit 28 januari 2025)		50	30	30
Subsidie stichting Leergeld Noord-Veluwe (collegebesluit 17 december 2024)		43	43	43
Bestaanszekerheid middeninkomens (collegebesluit 10 december 2024)		18	18	18
Biodiversiteitsplan (collegebesluit 18 maart 2025)	35	45	15	15
Gebiedsproces Kerkdijk-Borchgraverweg (collegebesluit 15 april 2025)		50		
Totaal	35	306	206	206
Omschrijving (categorie 4b; ingezet beleid vanuit collegeprogramma)	2025	2026	2027	2028
Dorpscontactpersoon	35	60	60	60
Ouderenwerker		48	48	48
Opbouwwerker		80	80	80
Buurtspportcoach		78	78	78
Cultuurcoach		10	10	10
Dekking reserve 'Uitvoeringsprogramma college'		-216	-216	
Totaal	35	60	60	276
Omschrijving (categorie 4c; overige budgetbijstellingen)	2025	2026	2027	2028
Versterking aanpak Ondermijning	15	39	39	39
Verkiezingsborden		6	6	6
Cofinanciering regiodeal agrarische sector		13	13	13
Integraal beleidsplan openbare ruimte (IBOR)	20	30		
Onderhoudsplan openbare ruimte		0	0	180
STIP werkwijze verklarende analyse		45		
Cofinanciering jongerenwerker De Noordgouw		20	40	40
Totaal	35	153	98	278

Als we onze bovengenoemde keuzes financieel vertalen, dan blijkt voor dat 2026 en 2027 een sluitende begroting is ontstaan:

	2026	2027	2028	2029
Totaal	-224	-94	1.913	2.390

En verder

Met onze keuzes schuiven wij in feite de definitieve besluitvorming m.b.t. beide beleidswensen in de tijd vooruit, zulks in afwachting van nadere inhoudelijke afwegingen en Rijksontwikkelingen.

Weliswaar hebben we daarmee 2026 en 2027 sluitend, maar hebben we nog geen antwoord op de donkere wolken vanaf 2028. Donkere wolken overigens die boven elke gemeente hangen. Hierover bestaat thans grote onzekerheid, omdat we daarvoor afhankelijk zijn van het rijk en dus het nieuwe kabinet. Hoewel we er vertrouwen in hebben dat het rijk ook na 2027 zijn verantwoordelijkheid neemt, rijst de vraag of en zo ja, hoe lang we daarop kunnen wachten. Ons college stelt vast dat bij ongewijzigd beleid ook voor Heerde de financiële situatie vanaf 2028 drastisch verslechtert. Daarom zullen we gedurende het komende jaar alle ontwikkelingen scherp volgen en zo nodig tijdig bij uw raad terugkomen met een procesaanpak die beoogd om ook na 2027 financieel gezond te blijven.